

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1

בפני כב' השופט ארז שני

תובעת

1. פ. ל.

באמצעות ב"כ עו"ד אבי אוחנה

נגד

1. י. ל. (ז"ל)

באמצעות ב"כ עו"ד טל וינגסט

נתבע

2

3

פסק דין

4

5 פסק דין זה עניינו בתביעת אישה, תביעה כספית נזיקית בסך 1,438,701 ₪ כנגד איש אשר לו היתה
6 נשואה ואשר לשיטתה, "נטש" אותה, בגין נזקים אשר נגרמו לה כביכול, כתוצאה ממערכת היחסים
7 ביניהם ולאחריה.

8

סכום התביעה הוגבל, בשל מה שהוגדר "צרכי אגרה", לסך 500,000 ₪.

9

רקע

10

11 התובעת (להלן גם: "האישה") והנתבע (להלן גם: "האיש") (וביחד: "הצדדים") נישאו זל"ז כדמויי
12 בשנת 1983.

13

14 לאישה היו אלו נישואיה הראשונים ולאיש היו אלה נישואיו השניים (ללא ילדים).

15

16 במהלך נישואיהם ניסו הצדדים להביא לעולם פרי בטן אולם ניסיונותיהם כשלו.

17

18 לאחר כ – 7 שנות נישואין (לערך) עזב האיש את דירת הצדדים, דירה אשר הזכויות בה רשומות על
19 שם הצדדים בשווה (להלן: "דירת המגורים") ומאז חיו הצדדים בנפרד, משך למעלה מ – 25 שנה, ללא
20 הסדרת גט זמ"ז.

21

22 ההליכים בין הצדדים החלו בשנת 2015, עת הגיש האיש, אשר הלך בינתיים לבית עולמו, ביום
23 13/4/2015 תביעה לפירוק שיתוף ודמי שימוש ראויים (תמ"ש 15194-04-15) תביעה אשר מצוייה
24 בשלב הגשת הסיכומים לאחר שמיעת הוכחות.

25

26 מעט לאחר הגשת תביעתו של האיש (16/6/2015), הגישה האישה תביעה זו, בה עתרה היא לנזקים
27 נפשיים וכלכליים ואף תביעה לבית הדין הרבני בה עתרה היא ל"כתובתה, פיצוי ראוי וגירושיין".

28

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 15-06-34759-06 ל. נ' ל.

1 ביום 7/7/2015 הוגשה על ידי הצדדים בקשה לאישור הסכם פשרה עליו חתמו לאחר הליך גישור, בו
2 סיכמו על גירושיהם, העברת זכויות האיש לאישה אגב גירושין בתמורה לסך 250,000 ₪ וויתור
3 האישה על כתובתה ומזונותיה.

4
5 במסגרתו של דיון בבית המשפט לאישור ההסכם, האיש חזר בו מהסכמותיו ולאור בקשתו לביטול
6 ההסכם, הורתה כבוד השופטת דהן (כתוארה דאז) על המשך ההליכים.

7
8 הליכים אלו התמשכו יתר על המידה, הן בשל אי הגשת כתב הגנה, הן בשל היעדר ייצוג של מי
9 מהצדדים, בקשות להשהיית ההליכים והן בשל סיבות אישיות/רפואיות של מי מהם.

10
11 הליכי הצדדים התנהלו בפני מספר מותבים וביום 7/2/2021 הונחו אלו בפני.

12
13 בסופו של יום התגרשו הצדדים זמ"ז בשנת 2016.

14
15 האישה כיום כבת ... שנים.

16
17 כאמור, ביום 6/11/2018 הלך האיש לבית עולמו וההליכים נמשכו על ידי עיזבונו, לאחר שמונה לו
18 מנהל עיזבון (ת"ע 40975-02-20).

19
20 בין יתר ההליכים שבין הצדדים אף הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי (בתביעת פירוק השיתוף), אף
21 הוגשה בקשת התובעת כי אפסול עצמי מלדון בתיק, בקשה אותה דחיתי.

22
23 ביום 5/12/2021 נשמעו ההוכחות בהליך זה, הוגשו סיכומי הצדדים (למעט סיכומי תשובה מצד
24 האישה למרות חלוף המועד), ומכאן פסק דין זה.

25 טענות הצדדים

26 טענות התובעת

27
28 הנתבע נטש את התובעת לטובת אישה אחרת לאחר 7 שנות נישואין, בהיותה עגונה וללא ילדים, בודדה
29 ומבלי יכולת להקים משפחה ולהביא ילדים.

30
31 הנתבע נעלם מחיי התובעת למשך 25 שנים ובכך הרס את חייה וגרם לה נזקים קשים הן בתחום
32 הכלכלי, הן בתחום הנפשי, עוגמת נפש וסבל. התובעת לא הצליחה להשתקם עד ליום זה בשל הפגיעה
33 האנושה בה, פגיעה נפשית חמורה שאינה ניתנת לתיקון ומזכה את התובעת בפיצוי כספי ראוי, גם
34 מבלי שיש צורך בהוכחה על עצם קיומו של הנזק.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1 לצדדים דירה משותפת בעיר... אותה רכשו בשנת 1982 עוד טרם נישואיהם, דירה אותה נטש הנתבע
2 מרצונו בשנת 1990.

3 שווי הדירה מוערך (נכון ליום הגשת התביעה) בכ – 900,000 ₪. חלקו של הנתבע מומן על ידי התובעת
4 באמצעות הלוואה אשר עד היום לא הוחזרה לידי התובעת ועומד על סך 538,701 ₪.

5
6 התובעת נותרה לגור לבדה בדירה תוך שנשאה בכלל הוצאות אחזקת הבית בסך 1,500 ₪ לחודש
7 ובחישוב כולל ל – 25 שנה, הסכום הגיע לכ – 450,000 ₪ ללא תוספת ריבית. בנוסף הוצאות ייחודיות
8 כגון שיפוץ הדירה והתאמתה למגורים, התקנת מעלית וכו'. על הנתבע להשתתף בחלק זה בסך 50,000
9 ₪.

10
11 יש להחיל את דיני הנזיקין במרחב המשפחתי בהתאם לפסיקה.

12
13 באין נטילת אחריות כלכלית מצד הנתבע ומניעת האפשרות להקמת משפחה עם אחר, לתובעת קמה
14 עילה נזיקית מובהקת.

15 עולת הרשלנות (סעיף 35 לפקודת הנזיקין) - נטישת הנתבע הינה זדונית ונעשתה במכוון ומכאן
16 שבוודאי שיש לצפות את התרחשות הנזק הנפשי והשיקומי.

17
18 לנתבע חובת זהירות מושגית הקמה בין בני זוג מכוח יחסי הקרבה המיוחדים הקיימים ביניהם מעצם
19 טבעו של הקשר המשפחתי.

20
21 לנתבע קיימת גם חובת זהירות קונקרטיית שכן היה עליו להודיעה על רצונו להיפרד ממנה ולא לנטוש
22 אותה בעגינותה, היתה מוטלת עליו החובה לשחררה וליתן לה גט, אך רק בשנת 2015 "התפנה" בטוב
23 ליבו לפעול בעניין הגט.

24 אין עורר כי התנהגותו פוגעת פגיעה של ממש בתובעת אשר הלכה למעשה, חייה נהרסו.

25
26 הנתבע לא נקט בחובת הזהירות המוטלת עליו, לא מנע נזק מהתובעת, היה עליו לצפות את התרחשות
27 הנזק הכלכלי והנפשי שנגרם לתובעת (מבחן הציפיות). מכאן, הנתבע התרשל וחייב בפיצוי כספי
28 לתובעת בגין עולת הרשלנות.

29 התובעת לא היתה חייבת בהקטנת הנזק שכן עשתה כל שיכולה היתה על מנת להשיב את הנתבע
30 לחיקה, אך ללא הצלחה.

31
32 הנתבע הפר חובה חקוקה בהתאם לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו ובהתאם לסעיף 63(א) לפקודת
33 הנזיקין, שכן אין ספק כי נטישת התובעת ואי מתן הגט מהווים פגיעה בערכים המוגנים, ביניהם
34 הכבוד, חופש הבחירה, הזכות למימוש עצמי, האוטונומיה העצמית, הזכות להינשא ולהוליד ילדים
35 וכו'. לא רק פגיעה בגופו של אדם אלא גם פגיעה ברווחתו, הוכרה בפסיקה כנזק בר פיצוי.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1 התנהלות הנתבע מהווה בין היתר גם עוולת תרמית בהתאם לסעיף 56 לפקודת הנוזיקין, שכן התובעת
2 המתינה ימים כלילות לחזרתו של הנתבע אך הוא לא שב.

3
4 הנישואים של בעל ואישה כמוהם כחווה מחייב ונטישת הנתבע באופן מפתיע ולמשך 25 שנה, הינה
5 בבחינת הפרת דיני החוזים, חוסר תום לב מוחלט ובדרך שאינה מקובלת, ולכן קמה לאשה תקופה
6 מכח חוק החוזים (תרופות) בשל החובה לנהוג בתום לב ובהגינות. (מפנה לסעיף 39 לחוק החוזים
7 (כללי)).

8
9 הגם שהתובעת לא צירפה מסמכים ואסמכתאות התומכים בנזקיה הרגשיים והנפשיים, הרי שעמדה
10 היא בנטל הרובץ עליה ואף יתר על כן, שעה שהפריכה וסתרה לחלוטין את גרסתו האבסורדית
11 והמתחכמת של הנתבע על שלל טיעונו.

12
13 מדובר במקרה המקים חבות משפטית ומוסרית לפסוק לטובת התובעת פיצויים מוגדלים, תוך העברת
14 מסר של סלידה ושאת נפש.

15
16 עריכת צוואת המנוח, בה מעדיף אישה אחרת תחתיה הינה מעשה חסר תום לב ופעולת הורשה שאינה
17 חוקית, מאפשרת בחינה משפטית בהתאם לחוק הירושה ויש ליתן לתובעת האפשרות למיצוי הליך
18 זה.

19
20 התובעת עותרת לסעדים הכספיים הבאים :

- 21 • 538,701 ₪ בגין ההלוואה אותה לא החזיר הנתבע לתובעת (בסיכומים - סך 665,295 ₪).
- 22 • 100,000 ₪ בגין נזק נפשי חמור ללא הוכחת נזק.
- 23 • 200,000 ₪ בגין נזק בלתי ממוני/כללי (בסיכומים – 210,000 ₪ ואף נוסף "לשון הרע").
- 24 • סכום פיצוי סביר אשר ישקף את סבלה וחסרונה באופן הוגן וריאלי אך שלא יחסום את דרכה
25 לקבל את גיטה בבית הדין הרבני בשל גובה סכום הפיצוי.
- 26 • 500,000 ₪ בגין נזקים נפשיים ושיקומיים ועוגמת נפש חמורה על נטישתו וחסירת דרכה
27 להקים משפחה ולהביא ילדים לעולם (בסיכומים – סך זה בעבור פגיעה נפשית, פיסית ורגשית
28 בגין טיפולי פריון לשווא. מדובר בסכום מינימלי ויש לפצותה במלוא סכום תביעתה לרבות
29 פיצויים לדוגמא).
- 30 • 100,000 ₪ בעבור הפגיעה באמונה של התובעת בבני אדם בכלל ובגברים בפרט.
- 31
32 סעדים נוספים להם עתרה בסיכומים אותם הגישה :
- 33 • 250,000 ₪ - נזקים בגין כאב וסבל בשל נטישה של 25 שנים ללא הוכחת נזק.
- 34 • 100,000 ₪ נזקים נפשיים ושיקומים לרבות עגמת נפש.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36

טענות הנתבע

הנתבע עזב את האישה בידיעתה (בהידברות אשר נפרסה על פני מספר חודשים) ולא כפי הנטען על ידה, לאחר שחיי הנישואין בין הצדדים עלו על שרטון בעיקר סביב חוסר יכולתה של התובעת להביא ילדים לעולם.

הנתבע לא נעלם מחיי התובעת, לתובעת היתה ידיעה מלאה ביחס לחייו, מקום מגוריו, עבודתו והתנהלותו.

הנתבע לא מנע מהתובעת את זכותה לקבל גט אלא שהתובעת לא הגישה תביעה לגירושין משום שחשבה להותיר לנתבע אפשרות לחזור לחיקה.

הקשיים האובייקטיביים בין הצדדים הם שהביאו לריחוק ההדדי שסופו היתה עזיבת הנתבע, ולצדדים שניהם אחריות מלאה וזהה להתרופפות הקשר.

הנתבע מעולם לא התעמר בתובעת, מעולם לא הרים עליה יד ו/או שתה לשוכרה.

הצדדים היו שותפים יחדיו בכדי להביא ילד אל העולם ולא ברור מדוע סבורה התובעת כי יש להאשים את הנתבע בראש נזק של טיפולי פוריות של צלחו בסך 500,000 ₪. מן הסתם גם לנתבע היו הליכים אלו קשים רגשית ונפשית לא פחות מאשר על התובעת.

טענת התובעת בדבר ההלוואה לרכישת הנכס מוכחשת לחלוטין על ידו.

אין חולק כי התובעת לבדה נותרה בנכס והתגוררה בו כל השנים, אומנם נשאה בהוצאות השוטפות ואולם היא היחידה שעשתה בו שימוש, כך שיש לדחות את טענתה להחזר הוצאות בגין השימוש בנכס, ובכלל הוצאה בעבור שיפוץ או דומה לו, צריכה להיבדק בהתאם לסעיפים 31 – 32 לחוק המקרקעין. על התובעת היה לקבל את הסכמתו בטרם בוצע השיפוץ ובאין הסכמה אין להטיל עליו חיוב כספי.

התובעת לא תבעה מעולם את הנתבע לגירושין, לא תבעה את כתובתה, את מזונותיה ולהגנתה טענה כי קיוותה כי הנתבע יחזור להתגורר עימה ואין זהו המקרה של בעל המתעלל באשתו.

הנתבע לא הותיר את התובעת עגונה והיא מעולם לא היתה אשה עגונה. ראייה לכך היא כי מייד כשהגישה התובעת תביעה לגירושין הודיע הנתבע כי מוכן להתגרש בהזדמנות הראשונה וביקש מבית הדין הרבני לזמנו למתן הגט. כך לא מתנהג סרבן גט.

נכון ליום הגשת כתב ההגנה, הצדדים התגרשו בבית הדין הרבני והנתבע נתן לתובעת גט בלא עיכוב, בלא תנאי ובהסכמה מלאה. שאלת חיובו בכתובתה של התובעת תלוייה ועומדת.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1
2 לתובעת היתה ידיעה מוחלטת ביחס לעתיד היחסים בין הצדדים וכעת בחלוף 25 שנה וכמשקל נגד
3 לתובענה אותה הגיש הנתבע, הוגשה תובענת האישה, בה טענותיה הינן בלתי סבירות ובלתי הגיוניות.
4
5 עילת התביעה נולדה עם פרידת הצדדים (לפני למעלה מ – 25 שנה) ויש לדחות התובענה בשל
6 שיהוי/התיישנות בהגשתה. טענת התובעת לשיהוי כי הנתבע איים עליה ברצח אינה מאיינת את טענת
7 השיהוי, ובכלל, משלא נטענה טענה זו בכתב הטענות ובמשך ההליך, הרי שמדובר בהרחבת חזית
8 אסורה, בחוסר תום לב דיוני מובהק ובשעה שבה לא ניתן לאמת גרסתה. גם לא הוגשה על ידה כל
9 תלונה למשטרה.
10 משהתובעת לא פעלה באופן מיידי ולא עמדה על זכויותיה המוכחשות, אין לה אלא להלין על עצמה
11 והתנהגותה מלמדת על כי מחלה על זכויותיה.
12
13 התובעת לא צירפה חוות דעת רפואית ו/או אסמכתאות המעידות על נזק כלשהו שנגרם לה, לא נשמעה
14 כל עדות אשר יש בה כדי לחזק את טענותיה, ומשכך היא מושתקת מלטעון טענות שברפואה.
15
16 בחלוף 25 שנה יכול והיו בהכרח אירועים מנתקי קשר שיכלו להשפיע במידה גבוהה יותר על מצבה
17 הנפשי של התובעת מאשר היפרדותה מהנתבע.
18
19 החוזה היחיד עליו חתמו הצדדים הינו הכתובה וזו נתבעה במסגרת בית הדין הרבני, כך שאין המדובר
20 בהפרה לפי חוק החוזים.
21
22 בהתאם לצוואת המנוח, "חזויית הנטישה" אינה נחלת התובעת לבדה והיה זה המנוח אשר במסגרת
23 צוואתו הסביר כי התובעת היא שנטשה אותו.
24
25 יש להחריג במפורש את קשר הנישואין מעולה של גרם הפרת חוזה.
26
27 נאמנות מינית אינה מהווה סיבה שיש בה לשלול בדיעבד זכויות שהתגבשו, אין נענשים על בגידה,
28 בגידה איננה מהווה חיוב והדין מאפשר לצדדים להכין הסכמי ממון בגדרם יכולים לקבוע חבות האחד
29 כלפי השני בסוגיית סיום הקשר. במקרה זה הדבר לא נעשה ואין לחייב הנתבע בנזק כלשהו.
30
31 התובעת כלל לא פעלה להקטנת חובת הנזק כדי לטפל בעצמה או להמשיך את חייה לרבות הקמת תא
32 משפחתי חדש, ובכלל לא פעלה מאחר ולא נגרם נזק.
33
34 הסעדים הכספיים להם עתרה התובעת מהווים סכום פיצויים מופרך, אותו התובעת כלל לא ידעה
35 להסביר, ראשי נזק שונים ובעילות שונות, עובדה המעידה כי אין ממש בטענות התובעת ומדובר
36 בתביעת סרק.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36

דיון והכרעה

בטרם הכרעה אבהיר :

ראשית, טענות לעניין צוואת המנוח וכשרותה, אין מקומן במסגרת תובענה זו, וככל שסבורה התובעת כי יש לבחון הצוואה מבחינה משפטית, הרי שעליה לנקוט בהליך המתאים.

שנית, הסעדים הכספיים להם עתרה התובעת בכתב תביעתה (1,438,701 ₪), שונים מאלו אשר נטענו על ידה בסיכומים אותם הגישה (1,725,295 ₪), בהם, חלקם של הסכומים הנטענים כלל לא נטען בכתב התביעה, חלקם שונה.

בנוסף טענה התובעת כי סכום התביעה הוגבל, בשל צרכי אגרה, לסך 500,000 ₪.

מכאן, ואלו הן הוראות הדין, משבכתב התביעה עתרה התובעת לסך אשר צויין ובהגבלתו לסך 500,000 ₪, אין התובעת יכולה לעבור את סכום זה כפי שוויו ביום הגשת התביעה, הדברים נאמרו על ידי כבר בדיון.

המסגרת הנורמטיבית

בפתח הדברים אדון בטענת הנתבע כי דין התובענה להידחות בשל שיהוי והתיישנות שכן עילתה של התביעה נולדה עם פרידת הצדדים לפני למעלה מ – 25 שנה, ואולי שנים ספורות לאחר מכן.

סעיף 2 לחוק ההתיישנות, תשי"ח - 1958 (להלן: "חוק ההתיישנות"), קובע כי :

"תביעה לקיום זכות כל שהיא נתונה להתיישנות, ואם הוגשה תובענה על תביעה שהתיישנה וטען הנתבע טענת התיישנות, לא יזדקק בית המשפט לתובענה, אך אין בהתיישנות בלבד כדי לבטל את הזכות גופה".

אשר למניין תקופת ההתיישנות, קובע סעיף 15(1) לחוק ההתיישנות כי "התקופה שבה מתיישנת תביעה שלא הוגשה עליה תובענה בשאינו מקרקעין – שבע שנים".

סעיף 6 לחוק ההתיישנות קובע כי תקופת ההתיישנות מתחילה ביום שבו נולדה עילת התובענה.

"המונח "עילת תובענה" אינו בעל משמעות מונולטיטית, תוכנו משתנה בהתאם להקשר הדברים ולתכלית ההסדר המשפטי שבמסגרתו הוא עולה. זהו מונח מסגרת שמהותו משתנה על-פי המטרה שנוקקים לה לצורך הגדרתו (ע"א 217/86 שכטר נ' אבמץ בע"מ [2], בעמ' 858). המבחן המקובל ל"עילת תובענה" לצורך התיישנות הוא קיומה של עילת תביעה קונקרטית

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1 בידי התובע במונח זה שמתקיימות כל העובדות החיוניות הנדרשות לביסוס תביעה שניתן
2 להצליח בה ולזכות בסעד המבוקש (ע"א 244/81 פתאל נ' קופת חולים של ההסתדרות הכללית
3 של העובדים בארץ ישראל [3], בעמ' 684)."
4 (ראה: ע"א 1650/00 זיסר נ' משרד הבינוי והשיכון, נז(5) 166 {פמ"מ – 21/7/2003}).

5
6 כב' השופט י. עמית פירט את הטעמים העומדים בבסיס ההתיישנות הדיונית, וכך:

7
8 א. טעם ראיתי הקשור בקושי ובהכבדה על הנתבע לשמור את ראיותיו לאורך זמן.
9 מטבע הדברים, במהלך השנים מסמכים וראיות אובדים, עדים הולכים לעולמם או
10 מאבדים את זכרונם, מה שעלול לפגוע בהגנתו של הנתבע ולחקשות על בירור האמת
11 העובדתית.

12 ב. אינטרס הנתבע לוודאות בדבר זכויותיו וחובותיו בכל זמן נתון, כך שיתאפשר לו
13 לכלכל את ענייניו מבלי להידרש להקצות ממשאביו 'רזרבה כספית' שמא ייתבע בגין
14 שנים עברו.

15 ג. ההנחה היא כי תובע אשר "יישן על זכויותיו" תקופה ארוכה, זנח או ויתר או מחל
16 על תביעתו, ועם חלוף הזמן הולכת ומתבססת הציפיה של הנתבע כי לא ייתבע.

17 ד. מנקודת מבט המערכת המשפטית, ראוי להקדיש את משאבי השיפוט לעניינים
18 שבהווה ולא לשחת זמנה על עניינים שאבד עליהם הכלח. קציבת תקופת ההתיישנות
19 תמרצת תובעים לא לישון על זכויותיהם ולהגיש תביעתם ללא עיכוב.

20 ה. להסדרי ההתיישנות יש השפעה החורגת מהצדדים הישירים להתדיינות, במיוחד על
21 המדינה, יצרנים, ספקי שירותים ומבטחים. כך, לדוגמה, הארכת תקופת ההתיישנות
22 עשויה להשפיע על גובה הפרמיה בחוזה ביטוח ועל מחירי מצרכים ושירותים, ומכאן
23 שלהסדרי ההתיישנות השלכה על רווחתם של פרטים רבים בחברה".

24 (ראה: ע"א 2919/07 מדינת ישראל נ' גיא-ליפל, סד(2) 82 {פמ"מ – 19/9/2010} {להלן: "עניין גיא-
25 ליפל"}).

26
27 "תכלית מוסד ההתיישנות היא לתחום גבולות של זמן להגשת תובענות תוך יצירת איזון בין
28 אינטרס הנתבע הפוטנציאלי לאינטרס התובע הפוטנציאלי ושמירה על ענייניו של הציבור (ע"א
29 165/83 בוכריס נ' דיור לעולה בע"מ [3], בעמ' 558-559). ענייניו של התובע מחייב כי יינתן לו
30 מרווח זמן מספיק להכין את תביעתו ולהגישה, ותינתן לו שהות במקרים מתאימים למצות
31 אפשרות השגת הסדר מוסכם לפתרון המחלוקת מחוץ לכותלי בית-המשפט. ענייניו של הנתבע
32 מחייב כי משך התקופה שבה יהיה חשוף לסכנת תביעה יהיה מתוחם ומוגבל, ואין לצפות כי
33 יידרש לשמור על ראיותיו לזמן בלתי מוגבל; האינטרס הציבורי מחייב מצד אחד, כי תינתן
34 לתובע שהות לעשות לפתרון הסכסוך מחוץ למערכת השיפוט. מצד אחר, יש עניין ציבורי
35 בקביעת תקופת ההתיישנות להגשת תביעות כדי שבת-המשפט לא יעסקו בעניינים שעבר זמנם

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1 ויתמקדו בבירור בעיות השעה. ביסוד ההתיישנות איזון בין אינטרסים לגיטימיים של גורמים
2 שונים, ותוצאת האיזון משתקפת בהסדרי ההתיישנות כפי שנקבעו בחוק".
3 (ראה: ע"א 6805/99 תלמוד תורה והישיבה הגדולה עץ חיים בירושלים נ' הועדה המקומית לתכנון
4 ובניה, ירושלים, נז(5) 433 {פמ"מ – 2/7/2003}).

5
6 אין חולק בין הצדדים כי הנתבע עזב את דירת המגורים לאחר מספר שנים ספורות, בשנת 1990 לערך,
7 ומכאן כי הולדתה של עילת התביעה היא בסמוך למועד זה, הוא המועד ממנו יש לבחון את מניין
8 התקופה להתיישנות.

9
10 משמעות הדבר כי ממועד "הולדתה" של העילה, קרי שנת 1990 ועד להגשת תביעת התובעת, חלפו להן
11 כ - 25 שנים.

12
13 לתובעת לא היה הסבר של ממש לעניין התיישנות התביעה או הסבר כלשהו בכלל, גם לא לשיהוי
14 שבהגשתה, למעט כשנשאלה על כך בהליך דיון ההוכחות ולשיטתה, הנתבע איים עליה ברצח ו/או כי
15 חששה מתגובתו של הנתבע.

16
17 וכך מעדותה לפרוטוקול הדיון מיום 15/12/2021, בעמ' 27:

18
19 **י"ש.** לבית המשפט: השאלה היתה אם ... המנוח נטש כל כך הרבה שנים קודם, מה נזכרת
20 דווקא ביוני 2015 להגיש את התביעה?

21 **ת.** טוב, אעשה בקיצור. אוימתי שאם אגיש את התביעה הוא רוצח אותי במקום והוא
22 לא יותר עלי וכולם אוהבים ומתייעצים איתי. חיכיתי לרגע שתוגש מצדו תביעה על-
23 מנת שאוכל להמשיך בדרכי. זו התשובה האמיתית. אף אחד לא שמע אותה עד היום
24 (מרימה קולה).

25 **ש.** הוא איים עליך ברצח?

26 **ת.** כן.

27 **ש.** למה לא הלכת למשטרה?

28 **ת.** פעם אחת הייתי במשטרה וקראתי ואני אוהבת לקרוא הרבה, ומה שאני קראתי
29 הסביר לי שכל אחת משלוש נשים שפונות נרצחות. קיבלת את התשובה?

30 **ש.** לבית המשפט: הלכת למשטרה, מתי, בערך?

31 **ת.** אני ממש לא זוכרת. אני לא הלכתי למשטרה. אני פעם אחת התלוננתי כשהוא הרים
32 ידיים, זה היה מזמן מאוד.

33 **ש.** לבית המשפט: בערך, 20 שנה?

34 **ת.** אני לא יודעת, אני לא מתביישת להגיד. לא זוכרת.

35 **ש.** לבית המשפט: קראת שאחת מכל שלוש נשים שפונות למשטרה נרצחת. ואלה שלא
36 פונות נרצחות פחות?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

- 1 ת. לא יודעת.
- 2 ש. לבית המשפט: קראת ומה עשית עם זה?
- 3 ת. הורדתי פרופיל וחיכיתי לרגע.
- 4 ש. לבית המשפט: את קראת בינך לבינך דבר הבל, שאחת מכל שלוש שנים שפונה
- 5 למשטרה נרצחת ולכן, בינך לבינך החלטת שאת לא עושה דבר, אך את מאוימת
- 6 ברצח. זה תיאור נכון של החשיבה של גבירתי?
- 7 ת. כן.
- 8
- 9 אומר כי דבר מאלו לא נטען בכתב תביעתה, גם לא דומה לכך.
- 10
- 11 אכן סעיף 7 לחוק ההתיישנות מתייחס לטענה זו וכך הוראותיו:
- 12
- 13 "מרוץ תקופת ההתיישנות של תביעה יושעה כל עוד נמנע התובע מלהגיש תובענה בשל כך
- 14 שהנתבע, או מי מטעמו, מטעה בידועין את התובע, מפעיל נגדו כוח, מאיים עליו או מנצל את
- 15 מצוקתו; לעניין זה, "הטעיה" – לרבות בדרך של אי-גילוי בידועין של עובדה מהעובדות
- 16 המהוות את עילת התובענה".
- 17
- 18 אסמכתא על קיומה של אלימות כלשהי לא הוצגה, גם לא ראייה אודות תלונה במשטרה.
- 19
- 20 טענתה העיקרית של התובעת על מנת לבסס את הפיצויים אשר נגרמו לה, נשענת (והיטב היטב) על
- 21 העובדה כי לשיטתה הנתבע נטש אותה והיא לא ידעה היכן נמצא, איך לאתרו וכו', אלו מנעו ממנה
- 22 לפעול להשתחרר מ"עגינותה".
- 23
- 24 אם כך הוא הדבר, הכיצד ניתן לטעון כי לא עשתה דבר בשל חששה מן הנתבע?
- 25
- 26 אם כך הוא הדבר, מה נשתנה עתה עם הגשת התביעה?
- 27 האם הנתבע, במועד הגשת תביעתה, אינו מאיים עוד על התובעת ברצח?
- 28
- 29 ואם כך הוא הדבר, הכיצד יוכל הנתבע לסתור את דברי התובעת למעט הכחשה? הכיצד יוכל הוא
- 30 לסתור הדבר שעה שדברי התובעת נאמרו לראשונה, עת הנתבע איננו עוד בין החיים?
- 31
- 32 סבורני כי אין ממש בדברים ובטענות התובעת, אך יש יותר מממש בדברי הנתבע באשר לסמיכות
- 33 הגשת התביעה עם תביעתו לפירוק השיתוף, שאלמלא היתה מוגשת, גם תביעת התובעת לפיצוייה לא
- 34 היתה באה אל העולם.
- 35
- 36 כבר כתבתי בעבר, ובפסיקה יש אחדות דעים בעניין זה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1 הדין מגנה בכל לשון גנאי כל נקיטה באלימות של בן זוג כלפי רעהו, גם איומים ואינו מהסס לחייב את
2 הצד הפוגע כדבעי.

3 ואולם, הדין אינו מעודד הגשת תובענות שכאלה עשרות בשנים לאחר שאותם אירועים חלפו עברו
4 ובוודאי שאין לטעון טענות שווא, כאשר אין מדובר במקרים של אלימות.

5
6 סעיף 13 לחוק ההתיישנות קובע:

7
8 "בחישוב תקופת ההתיישנות לא יבוא במנין הזמן שבו היו בעלי הדין נשואים זה לזה;
9 בנישואין שהוכרזו כדין בטלים מעיקרא או שהופקעו כדין, יראו את בעלי הדין לענין סעיף
10 זה, כאילו היו נשואים זה לזה עד יום ההכרזה או עד יום ההפקעה".

11
12 סבורני כי הוראות סעיף זה אינן חלות במקרה זה אשר לפני.

13
14 ראשית, התובעת לא טענה טענה זו, ובכלל יש לומר כי הסבר כלשהו להגשת תביעתה לאחר חלוף
15 תקופת ההתיישנות, לא היה, למעט בעדותה, כפי זו אשר הבאתי עוד קודם.
16 בהיות הטענה טענה דיונית (אשר לא נטענה), יש לראותה כטענה שוויתרו עליה.

17
18 שנית, מכוח פרשנות תכליתית, סבור אני כי אין להחיל את סעיף 13 על ההליך שבכאן שעה שקשר
19 הנישואין בין הצדדים הופסק בפועל עוד בשנת 1990 והם נותרו "נישואים על הנייר" בלבד משך כל
20 תקופה זו, עד למועד הגירושין.

21 לכן, אין זה צודק או נכון, בחלוף כחצי יובל ממועד פרידת הצדדים עם עזיבת הנתבע את בית המגורים,
22 להחיל את סעיף 13 לחוק ההתיישנות, שכן הרציונל שבבסיסו אינו רלוונטי לנסיבות כאן.

23
24 ולבסוף בהקשר זה, די בבחינת העובדות שאינן שנויות במחלוקת כדי לקבוע כי נישואי הצדדים תמו
25 למעשה זה מכבר וכל שנתר הוא הסטטוס הפורמלי – "נישואין על הנייר בלבד" – ללא כל תוכן ממשי.

26
27 משמעות הדבר היא כי תביעת התובעת, ביחס לאותם נזקים נפשיים ושיקומיים, אשר נגרמו לה
28 כתוצאת מעזיבת הנתבע את בית המגורים ובהותרתה כאובה, לבדה בעולם, גם עגונה (לשיטתה),
29 התיישנה.

30
31 אומר כי בבוא התובעת לממש זכויותיה הדיוניות, מוטלת עליה החובה לנהוג בתום לב ובדרך מקובלת.
32 (ראה: רע"א 5682/07 הנדסה ופיתוח בע"מ נ' דנים השקעות בע"מ {פמ"מ – 10/3/2008}).

33
34 "תום-הלב הוא עקרון יסוד בשיטתנו המשפטית. תחילת התערותו של עקרון זה בשיטתנו
35 המשפטית - בהלכה הפסוקה, המשכו בחקיקה (ראו: סעיפים 12(א) ו-39 לחוק החוזים (חלק
36 כללי), תשל"ג-1973) ופיתוחו בפסיקה עניפה שהעמידה אותו כערך מרכזי בשיטתנו. כידוע,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1 תחולתו של עקרון תום-הלב אינה מוגבלת לדיני החוזים והיא מתפרשת על כלל תחומי
2 המשפט. בין היתר, חל עקרון תום-הלב בתחום סדרי הדין האזרחיים. מהותה של חובת תום-
3 הלב בתחום הדיוני הינה כי על בעלי-הדין להפעיל את הזכויות והחובות המעוגנים בכללי
4 הפרוצדורה האזרחית בדרך מקובלת, ביושר ותוך הגינות בסיסית המתחייבת אף ביחסים
5 שבין צדדים "יריבים" (ראו: אהרן ברק פרשנות במשפט - פרשנות החקיקה כרך ב 550 (1993)
6 (להלן: ברק-פרשנות החקיקה; דודי שוורץ סדר דין אזרחי – חידושים, תהליכים ומגמות 73
7 ואילך (תשס"ז)). על בעלי-הדין לפעול בסבירות ובהגינות במסגרת ניהול הליכי המשפט וזאת
8 בהתחשב במכלול נסיבות העניין (ראו: בש"א 6479/06 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' שנפ
9 (טרם פורסם, 15.1.2007), פס' 4 והאסמכתאות המובאות שם).

10
11 כבר נקבע בפסיקתנו כי מחובת תום-הלב הדיוני נגזר האיסור על שימוש לרעה בהליכי משפט.
12 מטרתו של איסור זה במישור הציבורי הינה לשמור על תקינות ההליך השיפוטי, ולמנוע
13 מבעל-דין להשתמש לרעה בנתי-המשפט ובכך לפגוע בהשלטת הצדק. במישור הפרטי נועד
14 האיסור הנדון למנוע תוצאות בלתי הוגנות בין בעלי הדין המתדיינים בפני בתי-המשפט. כמו
15 עקרון תום-הלב, אף גבולות האיסור על שימוש לרעה בהליכי משפט אינם ניתנים לתחימה
16 מראש, שכן מדובר במושגים דינאמיים ויחסיים המקבלים את תוכנם המהותי בהתאם
17 לנסיבות העניין ולדרך בה יושמו ממקרה למקרה. ככלל, התפיסה המנחה בהקשר זה הינה כי
18 השמירה על האינטרס האישי של בעל-דין צריכה להיעשות תוך התחשבות בציפיות הדיוניות
19 המוצדקות של הצדדים האחרים להליך, ותוך מילוי חובותיו של בעל-דין כלפי בית-המשפט.
20 יוער כי בדומה לעקרון תום-הלב, אף האיסור על ניצול לרעה של הליכי משפט מבוסס בעיקרו
21 על אמת-מידה אובייקטיבית, הנגזרת מרמת ההתנהגות המצופה והראויה בהתאם לנסיבותיו
22 של כל מקרה. כוונותיו הסובייקטיביות של בעל-דין והשאלה האם פעל בזדון עשויה להשליך
23 על המסקנה האם נעשה שימוש לרעה בהליכי משפט; עם זאת, אמת-המידה המרכזית
24 בהקשר זה הינה סבירות והגינות, קרי- כיצד בעל דין סביר והגון היה נוהג בנסיבות
25 המקרה.....".

26 (ראה: בג"צ 5918/07 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול, סג(2) 247 {פמ"מ – 23/6/2009}).

27
28 מעיקרון החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום הלב גם בעת עמידה על זכות וניהול הליכים משפטיים,
29 הרי שבעל דין שלא פעל ונתן ביטוי לזכותו יחד עם הקרע בין הצדדים, אשר אירע לפני שנים רבות,
30 במקרה זה התובעת, הרי שמן הטעם הזה, יש לדחות את תביעתה שעה שהתובעת השתתתה בהגשת
31 תביעתה.

32
33 יש להוסיף כי אין המדובר בתביעה שהוגשה בחלוף 7 שנים ממועד זכאות התובעת לתביעתה. "עילת
34 המסגרת" הולדתה במועד הקרע בין הצדדים, היינו לפני כ-25 שנים ואף למעלה מכך.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1 ייתכן כי אם היתה התובעת מגישה את תביעותיה בתוך תקופת ההתיישנות, הרי שהנתבע יכול והיה
2 ער לנזקה של התובעת אלו שנגרמו, אלו שיכולים היו להיגרם, לנסות להקטינם באמצעות מתן גט
3 ומתן האפשרות לתובעת להמשיך את חייה, אך לא כך.

4
5 לתובעת, והיא מודה בכך, היה נוח מאוד במצב דברים זה, כולה מלאת תקווה כי "הנתבע יתעשת
6 וישוב אל חיקה".

7
8 לא ניתן להתעלם מכך שהתובעת ישנה על זכויותיה, בזמן אמיתי לא ביקשה לעשות דבר באשר לסיום
9 נישואי הצדדים, להמשיך בחייה על ידי הקמת תא משפחתי חדש וכל שקיוותה הוא כי הנתבע ישוב
10 אל הדירה לחיים משותפים. לטעמי זמן ממושך מדי חיכתה התובעת.

11
12 טעמי התובעת עימה ואין אני מבקר התנהלותה זו, אלא כאשר בוחרת היא להגיש תביעתה בחלוף
13 שנים רבות, לסבור כי יכולה לעשות כן בניגוד לכל מדיניות משפטית ראויה ולתלות האשם כולו רק
14 בנתבע.

15
16 למסקנה המובילה לדחיית התובענה מביא גם דיוני בשאלת השיהוי.

17
18 לטעמי, חוסר הגינות בסיסי טמון בכך שאדם ניעור לתבוע 25 שנים לאחר פרידת הצדדים ומבלי
19 שהיה ביניהם עוד קשר כלשהו, לא זוגי ולא אישי שנים רבות, מלבד היותם בבחינת "נשואים על
20 הנייר".

21 חובתו של בעל דין שלא להשתהות בהגשת תביעתו שמא יראה כמי שמחל על תביעתו או במילותיו –
22 יצור מצג ולפיו ויתר הוא על הזכות.

23 דברים אלו נכתבו על ידי בעבר בהקשר אחר, אך יפים הם גם למקרה שבכאן.

24
25 מדיניות שיפוטית רצויה לא תעודד הגשת תובענה 25 שנים לאחר מועד הקרע והדברים נלמדים אפילו
26 מן המועדים שננקבו להתיישנות בדין הישראלי.

27
28 אמר כב' השופט י. עמית כי ככל שנמנע תובע מלעמוד על זכויותיו, מקים הוא כנגדו חזקה ולפיה מחל
29 על אותן זכויות או ויתר עליהן וכי לנתבע אינטרס לגיטימי שלא לעמוד ב"כוננות" שנים על שנים שמא
30 ברבות השנים יתבע פתאום בגין עילה "עתיקה".

31 בהשתהות ארוכה יש מצג כלפי הנתבעת ולפיו לא תתבע היא.

32 (ראה: "עניין גיא-ליפל", שם).

33
34 השתהותה של התובעת כאמור, על פני למעלה מ – 25 שנה, גם עיתוי הגשת התובענה בסמיכות להגשת
35 תביעות הנתבע לפירוק השיתוף היא בבחינת משקל שכנגד, אף בחירתה שלא להגיש תביעת גירושין
36 עשרות בשנים, כל אלו מובילים בהכרח למסקנה כי השיהוי שבהגשת התובענה אינו סביר, יש בו לקפח

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

את הגנתו של הנתבע, להיות מנוגד למדיניות שיפוטית ראויה ומכאן שיש לראות בתובעת כמי שמחלה על תביעתה וגם מן הטעם הזה יש לדחות את תביעתה.

יכולתי כבר כאן לסיים את פסק הדין בדחיית התובענה.

יחד עם זאת, לא אוכל שלא להתייחס לטענת התובעת כי הנתבע הותיר אותה עגונה, ללא ילדים ובהותירו אותה עגונה, מנע ממנה כל אפשרות להינשא לאדם אחר, להקים משפחה ולהביא ילדים אל העולם.

אציין במאמר מוסגר כי עזיבתו של אדם את בן זוגו, אפילו בגידתו בו, אינם מזכים את הנפגע בפיצוי כלשהו.

(ראה: עמ"ש (מרכז) 56871-01-16 מ. ז. כ. נ' ע. ז. כ. {פמ"מ – 28/2/2017} {להלן: "עמ"ש 56871-01-16"}).

הפסיקה הכירה בתופעת סרבנות הגט כמקימה עילת תביעה נזיקית, הבאה בגדר עוולת הרשלנות ועוולת הפרת חובה חקוקה (הפרת חובה חקוקה כאמור בסעיף 287 לחוק העונשין, התשלי"ז – 1977), במקרים בהם ניתנה החלטה בבית הדין הרבני המחייבת או ממליצה לבן הזוג הסרבן ליתן גט. (ראה: עמ"ש (ת"א) 9228-05-18 נ. ס. נ' א. ס. {פמ"מ – 3/7/2019}).

עילת תביעה כאמור, מקנה לבן הזוג זכות לעתור לפיצוי נזיקי כנגד בן הזוג המסרב ליתן גט, בגין הנזקים שנגרמו לו כתוצאה מהסירוב להתגרש. בהתאם לכך, נפסקו עד כה פיצויי נזיקין לנשים וגברים מסורבי גט, בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, תוך שהוכרה סמכותו של בית המשפט לענייני משפחה להורות כן, בשים לב לכך שלהחלטות בית המשפט למשפחה בעניין זה, עלולות להיות השלכות הלכתיות באשר לתוקפו של הגט שיינתן בסופו של יום בבית הדין הרבני, אם אכן יינתן. (ראה: בג"צ 409/18 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים {פמ"מ – 25/3/2018}).

גם במידה ולא ניתנה החלטה המורה על גירושין, אפשר שהסירוב להתגרש יבוא בגדר עוולת הרשלנות. במקרים לא מעטים נפסק כי בן זוג הממאן להתגרש, ללא סיבה ראויה ולגיטימית לסירובו, מבצע כנגד בן זוגו עוולת רשלנות המעוגנת בסעיף 35 לפקודת הנזיקין.

(ראה: עמ"ש (חיפה) 23464-10-09 א.ש. נ' ד.ש. {פמ"מ – 6/10/2011} {להלן: "עמ"ש 23464-10-09"}).

אדם סביר יכול גם לצפות כי עקב סירובו ליתן/ לקבל גט, יתרחש נזק. בהיבט של חובת הזהירות הקונקרטי, מהותו של מבחן הצפיות הינו אם אדם סביר יכול, היה וצריך לצפות, בנסיבותיו של המקרה הקונקרטי, את התרחשות הנזק, תוך התחשבות במזיק הספציפי, בניזוק הספציפי, בנזק הספציפי ובהתנהגות הספציפית.

(ראה: ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית, בית שמש, לז(1) 113 {פמ"מ – 9/11/1982}).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1
2 "יהיה זה ערך נכון לחברה מתוקנת, כי יינתן לבן זוג שמאס בחיי נישואיו - ורצונו לצאת מהם
3 עבר את מבחן הזמן הסביר - לצאת ממסגרת זו, על מנת שיוכל לנהל את חייו כפי שהוא חפץ
4 בהם. מן הראוי הוא לדעתי, שבחברה, בה הגירושין הם תלויי רצון שני הצדדים, תחשב
5 התנהלות שאינה תואמת את ערך החירות להפסיק נישואין כושלים, משום התנהגות שאיננה
6 סבירה ולפיכך רשלנית. בן הזוג שהוא בבחינת סרבן גט - גבר או אשה - מודע, או חייב להיות
7 מודע, לנזקים שנגרמים לבן הזוג המסורב. לעניין זה אפנה למאמרם של קפלן ופרי "על
8 אחריותם בנוזקין של סרבני גט", עיוני משפט כ"ח, חוברת 3, 773, בעמוד 795 :
9
10 "אין ספק כי אדם שאשתו מבקשת לבטל את השותפות עימו ולהתחיל בחיים חדשים בלעדיו
11 (עם או בלי אדם אחר) יכול לצפות שהימנעותו ממתן-גט לאחר שחויב לעשות כן תגרום
12 לאישה סבל רב. בנקודה זו אי-אפשר להתעלם מן העובדה שהתנהגותו של הסרבן הינה זדונית
13 לעיתים קרובות, קיומו של זדון מעיד – בדרך של קל וחומר – על קיומה של צפיות, מי
14 שמתכוון לגרום נזק ופועל לשם מימוש כוונתו צופה בוודאי שהנזק המתוכנן יגרם..."
15 (ראה: "עמ"ש 23464-10-09", שם).
16
17 המונח "עגונה" הינו מונח בהלכה היהודית והגדרתו היא לאותם מצבים בהם אישה נשואה אינה
18 יכולה לקבל את גיטה מבעלה או מפני שהוא "נעלם", קרי מקום מושבו אינו ידוע, או מפני מגבלה
19 משפטית שעה שהוא אינו כשיר ליתן הגט.
20
21 למצבים אלו השלכות מרחיקות לכת על מהלך חייה של האישה, שעה שהיא מנועה מלהינשא לאיש
22 אחר, אם תקיים יחסי מין עם איש אחר תיחשב כנואפת על פי ההלכה ועוד.
23 כאשר הבעל מסרב ליתן לאישה את גיטה, על אף שבית הדין הורה לו בפסק דין, האישה נותרת
24 "עגונה" או "מסורבת גט".
25
26 במצבים אלו יכולה האישה לפנות לבית הדין הרבני בבקשה להפעלת סמכויותיו, למשל בהטלת
27 סנקציות על הבעל, כפיית הגט, אף תביעה למזונות אישה. יכולה היא אף להגיש תביעה נזיקית.
28
29 הבאתי מעט מן ההלכה היהודית, אף כי סמוך ובטוח אני כי לא חידשתי דבר והדברים ידועים, אך
30 משהתובעת מבססת את טענותיה, על היותה עגונה, מצאתי להביא דבריי אלו.
31
32 הצדדים כאמור נישאו בשנת 1983 ולאחר כ – 7 שנים (שנת 1990 לערך), לאחר עזיבת הנתבע את דירת
33 המגורים, הם אינם מתקיימים כזוג, קרי 25 שנה חלפו עד ליום הגשת תביעת מי מהצדדים בשנת
34 2015.
35
36 מה טעם בחר מי מהצדדים להמשיך ולחיות את חייו ולא להביא לקיצם את הנישואין?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1 אין אני יודע, אך יכול אני לשער ולו במקצת.

2
3 באשר לנתבע, אולי בחר הוא לוותר על הקמת תא משפחתי והבאת צאצא לעולם ומכאן שלא אצה לו
4 הדרך בהתרה הלכתית של נישואיו לתובעת.

5
6 הדברים עולים גם מעדותו לפרוטוקול הדין מיום 18/2/2016, בעמ' 6:

7
8 "לא התגרשתי מהאישה כי לא רציתי להתחתן, ונשארתי איתה סטאטוס קוו. לא היה אכפת
9 לי. היא יכולה היתה לתבוע אותי לגירושים. דיברנו קצת בטלפון, נגענו קצת בעניין גירושים.
10 אולי בדיעבד הייתי צריך לעשות את זה ולגרש אותה כמו שצריך. לא היתה שיחת פרידה או
11 חיבוק פרידה".

12
13 אולי גילה הנתבע מעט חמלה כלפי התובעת על מר גורלם של הצדדים, גם לאור הסבל אותו עברו
14 הם עת ניסו להביא ילד אל העולם.
15 ואולי מסיבות נוספות.

16
17 באשר לתובעת אין אני צריך לשער, שכן היא בהגינותה אמרה כי קיוותה כי האיש יתעשת, ישוב אל
18 חיקה ולתא המשפחתי. כך בטענותיה.

19
20 תקווה והמתנה מדודה של התובעת, אינה סרבנות גט מצידו של הנתבע.

21
22 בעדותה לפרוטוקול הדין מיום 18/2/2016, בעמ' 6:

23
24 "...לא הגשתי בקשה לגירושים כי פחדתי מהתגובה. כל ההתנהגות שלו היא לא התנהגות
25 שפויה. בן אדם לא קם והולך ועוזב ל-25 שנים. הייתי משוכנעת שעוד כמה ימים הוא יחזור,
26 ואיפה, לא דובים ולא יער. הוא אפילו לא שאל מה קורה איתי.....אי אפשר היה לחפש
27 אותו...הוא אילץ אותי לגור לבד בדירה. הוא עזב לטובת אישה אחרת....".

28
29 כאמור, טענת התובעת לחשש נטענה לראשונה בעדותה.

30 גם טענת ה"איומים לרצח" נשמעה לראשונה בעדותה ולא בא זכרן בכתב טענותיה.

31
32 התובעת לא הציגה כל ראייה אודות תלונות לאלימות אשר באלו היה כדי למנוע את הגשת תביעתה
33 לגירושין.

34 טענתה זו לחשש גם אינה יכולה ללכת לצידה של טענתה כי "הנתבע נעלם לו יום בהיר אחד"
35 ולתובעת לא היה קשר עימו והיא לא ידעה מקום הימצאו. מדובר בטענות סותרות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

דומני כי התובעת בעצמה אינה מאמינה בגרסתה כי נמנעה משך כל כך הרבה שנים מהגשת תביעת גירושין, מחשש ואיומים ברצח.

האם ניסתה כלל התובעת לחפש את הנתבע? לא מצאתי תשובה לשכך.

סבור אני כי אין זה המקרה בו "נעלם" הנתבע מחייה של התובעת, והיא כטענתה לא ידעה דבר על מקום הימצאו ולכן זהו המקרה הנופל בגדרם של נשים עגונות.

התובעת ידעה אודות מקום הימצאו של הנתבע, לפחות בחלק ניכר מן התקופה. התובעת ידעה כי הנתבע מתגורר עם אישה אחרת ביישוב ..., התובעת ידעה כי הנתבע מצוי שנים ב..., לתובעת היה את מספר הטלפון של הנתבע ועוד (ראה עדותה לפרוטוקול הדיון מיום 7/7/2022, בעמ' 34).

גם אם לא ידעה התובעת ולו פרט אחד על מקום הימצאו של הנתבע, אין הדבר מונע ממנה הגשת תביעת גירושין לבית הדין הרבני (ובקשה לתחליף המצאה), הוא האחרון היה יכול ליתן לתובעת את הסעד המבוקש בהתאם לדין הדתי ובהתאם לארגז הכלים המצוי ברשותו, נקיטת סנקציות כנגד הנתבע ועוד, בין היתר הכרזת התובעת כעגונה או מסורבת גט. זאת לא אירע בשל הימנעות התובעת מלעשות כן. פשיטא התרשמותי כי התובעת, אולי מחמת אופייה, לא חפצה בגט.

סבורני כי בחירת הצדדים לנהוג כפי שנהגו, זו נבעה כל אחד משיקוליו שלו הוא. מצב זה נמשך על פני שנים רבות, אם בהסכמה, אם בהכנעה. בפועל, אף לא מי מהם נקט בפעולה כדי לשנות את סטטוס הקוו אשר יצרו וזאת משך שנים רבות.

טענה התובעת כי היא זו שהגישה תביעתה לכתובה.

י"ש. האם ניתן במהלך 25 השנה האחרונות, טרם הגיש המנוח בקשה לגט, האם ניתן פסק

דין שלא קוים על-ידי המנוח, לגט?

ת. לא זוכרת. מדובר בעשרות שנים.

ש. האם נכון שמי שיזם את ההליכים גם בבית הדין הרבני, אחרי הגשת התיק הזה,

היה המנוח?

ת. אני יזמתי את הגירושין, חד משמעית.

ש. לבית המשפט: השאלה היא האם נכון שאת התביעה, לא מי יזם מבחינה רגשית או

נפשית, אלא האם נכון שהמנוח הגיש את תביעת הגירושין ולא את?

ת. לא זוכרת.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1 מה נשתנה בעיתוי זה בו בחרה התובעת להגיש את תביעת הגירושין לאחר כל כך הרבה שנים בהם
2 נמנעה מלעשות כן?

3 האם כבר לא חששה היא יותר מאיומי הנתבע?

4
5 אכן תביעת התובעת לבית הדין הרבני ל"כתובתה, פיצוי ראוי וגירושין", תביעת התובעת היא.

6 תביעתה זו הוגשה ביום 16/6/2015.

7 סידור הגט ניתן כפי הסכמת הצדדים יום 9/3/2016.

8
9 כאמור, גיטה של התובעת ניתן לה במועד סמוך להגשת תביעתה, ללא התנגדות של הנתבע וכפי שנאמר
10 בהחלטת בית הדין הרבני – "סידור ג"פ בין המבקשים כהסכמתם".

11
12 הנתבע נתן לתובעת את גיטה מייד או בסמיכות לבקשתה ולא כפי שטענה התובעת – "רק עתה התפנה
13 הוא והואיל ברוב טובו להעניק לה את הגט".

14
15 מכאן, אין מדובר במצב בו לתובעת עילה לתביעת פיצויים מתוקף מעמדה זה, כפי הנהוג או המקובל
16 במקרים של מסורבי גט ואין לראות בתובעת כ"עגונה" או "מסורבת גט".

17
18 אין חולק כי 25 שנה של המתנה לנתבע אולי יתחרט, אולי יתעשת, הינם פרק זמן ממושך, לטעמי
19 ממושך מידי ובלתי סביר.

20
21 טענה התובעת כי הנתבע מנע ממנה להמשיך בדרכה, להקים משפחה חדשה ולממש את רצונה להביא
22 ילד אל העולם.

23 עוד טענה היא כי כבר אז לא היתה צעירה בימים והיה זה מבחינתה אולי הניסיון האחרון להביא
24 ילדים אל העולם.

25
26 בהתנהגות זו של הנתבע לשיטתה, יש לחייבו בפיצויים בעבור עוגמת נפש וכו'.

27
28 מבין אני לליבה של התובעת. יחד עם זאת, מדוע המתינה היא שנים כה רבות ולא ניסתה היא לסיים
29 את נישואייה עם הנתבע ולנסות להביא להקמת תא משפחתי חדש, אחר?

30
31 טענה התובעת, כך גם בעדותה, כי הבעיה בכישלון הצדדים להבאת ילדים אל העולם, נעוץ כל כולו
32 בנתבע שכן בזמנים הרלוונטיים לטיפולים, לא היה כל גורם המונע את כניסתה להריון של התובעת
33 והנתבע הוא שנדרש לעבור טיפולים.

34
35 אם כך, מה מנע ממנה להגיש תביעת גירושין ולנסות להתחיל במערכת יחסים חדשה אולי בה היתה
36 משתקמת ומצליחה להביא פרי בטן?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1
2 טענה התובעת כי הנתבע, בשלב כלשהו, אף הסכים כי התובעת "תופרה מזר".
3 אם התובעת כל כך רצתה ובטוח שאני שכך, מדוע לא ניסתה?
4 אין אני יודע, אך יודע אני שעתה, לאחר שנים רבות לא ניתן לתלות האשם בעניין זה רק בנתבע.
5
6 סיבותיה של התובעת עימה, אין היא נתונה לביקורת בעניין זה, רצונה כבודה הוא אך בעניין זה,
7 סבור אני כי התובעת "ישבה על הגדר" והמתינה מטעמה שלה ודי בכך לשלול ממנה עילת תביעה
8 בסוגייה זו.
9
10 כל אותן שנים בהם היו הצדדים נשואים "על הנייר" יכולה היתה התובעת שלא להמתין ולבחור את
11 גורלה אחרת.
12
13 זהו מצב בו יצרו הצדדים שניהם את התוצאה.
14
15 אל לה לתובעת לבוא ולטעון עתה כי הדבר באשמת הנתבע לבדו ו/או כי לראותה כפי אותם מקרים
16 בהם מתייחסים לנשים עגונות או מסורבות גט ומכאן זכאית היא לפיצויים. לא זהו המצב.
17 ואומר כי כלל מקרי הפסיקה אותם הביאה התובעת בטענותיה, בהם נפסקו פיצויים, הרי שמדובר
18 במקרים שאינם דומים כלל ואשר אינם עוסקים בנסיבות דומות למקרה זה שבכאן.
19
20 בכך אני דוחה את תביעת התובעת בכול הנוגע לטענתה שהנתבע הותירה עגונה וללא יכולת להינשא
21 ולהקים משפחה אחרת, ועל כן אין צורך לדון בשאלת הפיצוי בגין מרכיב זה בתובענה.
22
23 בטרם סיום, אומר בכמה :
24
25 מטעמים שבמדיניות משפטית שבבסיסם רתיעה של המשפט להיכנס אל תוך מערכות יחסים
26 אינטימיות בין אישיות ובין זוגיות, אל לו לבית המשפט להכיר במערכת יחסים כזו כעילה נזיקית או
27 חוזית.
28
29 לצד האינטרס החשוב של שמירה על התא המשפחתי, יש לזכור כי אנו מצויים בתחום המעוגן בחיי
30 הרגש – אכזבה, חוסר ציפיות ורגשות לחוד, ותוצאות ממוניות לחוד.
31
32 כך גם לעניין בגידה בין בני זוג אין נפקות בשאלת השיתוף ברכוש או איזון המשאבים בין בני הזוג, כך
33 גם כפי שאין להחיל על החוזה המשפחתי בין בני הזוג עילות חוזיות/מסחריות, כך גם אין להחיל
34 בנושאים אלו סטנדרטים של דיני נזיקין.
35 (ראה: סעיף 62(ב) לפקודת הניזיקין [נוסח חדש], הקובע כי היחסים הנוצרים על ידי נישואין לא
36 ייחשבו כחוזה).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1
2 גם בפסיקה נקבע כי אין תחולה לעוולת הרשלנות במקרים אלו לנוכח העוולה המסויימת של "גרם
3 הפרת חוזה", כפי זו המוגדרת בסעיף 62(ב) לפקודת הנזיקין.
4 (ראה: ע"א 8489/12 פלוני נ' פלוני {פמ"מ – 29/10/2013} {להלן: "ע"א 8489/12"}).

5
6 "בדומה נקבע ע"י בית המשפט העליון כי אין זה ראוי להחיל את דיני הנזיקין אף לגבי עניינים
7 הקשורים בהתנהגות בלתי מוסרית של מי מבני הזוג, כגון בגידת בן זוג במשנהו, וכן לא הוכרו
8 תביעות שעניינן נזק נפשי שנגרם מעצם הגשת תביעת גירושין של בן זוג כנגד בן הזוג האחר.
9 בית המשפט הכיר בקוצר ידו של הדין ובכך שהוא יתקשה לספק מזור לרגשות הפגועים וללב
10 הדואב. בן הזוג הבוגד באמונו של משנהו, אפשר שראוי גם ראוי הוא לגנאי מוסרי, דתי או
11 חברתי, אך הנפגע ממנו יתקשה למצוא תרופתו במשפט, ובית המשפט לא ימהר לשפוט
12 ולפסוק פסקו בעניינים שבלב".
13 (ראה: "עמ"ש 56871-01-16 ש.ס.).

14
15 "הדין הנזיקי אינו חרב התלויה מעל מיטת בני הזוג, ועוולת הרשלנות אינה "הנוסע השלישי"
16 הנחבא בין הסדינים, בבחינת נטע זר אשר עלול לפתע להתעורר מתרדמתו ולרמוס את הפינות
17 האינטימיות-רגשיות ביותר של בן אנוש".
18 (ראה: "ע"א 8489/12 ש.ס.).

19
20 "בן הזוג המתעתע, הנואף, המפרק קשר ללא הצדקה, ראוי אולי לגנאי מוסרי, דתי או חברתי,
21 אך הנפגע ממנו יתקשה למצוא תרופתו במשפט".
22 (ראה: ע"א 5258/98 פלונית נ' פלוני {פמ"מ - 14/7/2004}).

23
24 סבור אני כי על בית המשפט לנקוט זהירות רבה בטרם יכניס את העוולות הנזיקיות לפתחו של המרחב
25 המשפטי וככלל יש להימנע מחיוב צד שהחליט כי רצונו בסיום מערכת יחסים זוגית בפיצוי כלשהו
26 לצד הנפגע בגין עוגמת נפש. זהו טבען של מערכות יחסים, שכן אלו תלויות ברצונם של שני הצדדים
27 בקיומה ובהשארתה של מערכת יחסים זו.
28 דיני הנזיקין אינם באים לצורך תיקון שיברון לב כתוצאה מאכזבה ופגיעה ממערכת יחסים שלא
29 התנהלה כפי הציפיות.

30
31 הטיב לתאר זאת חברי, כבוד השופט נ. סילמן, וכך:

32
33 "39. עולם המשפט הנו מערכת של נורמות, אך לא כלל מערכת הנורמות; בצד עולם
34 המשפט קיימים כללים נוספים, המכתיבים את התנהגותנו- כללים הנובעים מהיותנו
35 בני אנוש, הורים, נשואים, כללים הנובעים מאמונותינו, ועוד.
36 40. לא תמיד קיימת חפיפה מלאה בכללים; לעתים עולם המוסר מורה כך, אך עולם

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

- 1 המשפט קצר מלהושיע; לעתים ההשלכה החברתית היא כזו, שתנגוד את המוסר בין
2 שני הצדדים הנצים בפני, אך תיטיב עם כלל החברה.
- 3 41. הכלל הוא כי עולם המשפט, במערכת האזרחית, אינו מכותיב את התנהגות הצדדים
4 בעת הנישואין, כל עוד עומדים הצדדים בכללי הנורמות האזרחיות הרגילות.
- 5 42. לטעמי, בית המשפט צריך למשוך ידיו מקביעות שמשמעותן הסדרת חיי הנישואין
6 (כיצד 'ראוי' שבעל יתנהג או כיצד 'ראוי' שאישה תתנהג), כל עוד אין מדובר
7 בעבירות או בעוולות 'מוכרות' (ובכך אעסוק בהמשך).
- 8 43. אכן, לעתים אין צד כזה או אחר נוהג כראוי לבעל באשתו או לאישה בבעלה- אך
9 כל עוד הדבר אינו מהווה עוולה, הכלל הוא כי התנהגות שאינה נאותה, כנישואין,
10 לא תהווה עילה.
- 11 44. התרופות לאי התנהגות נאותה מהלך הנישואין מצויות במישור הדתי- בתוך מערכת
12 הגירושין; אובדן זכויות מכוח קשר הנישואין וכיו"ב; התנהגות שאינה נאותה לא
13 תקים חיובים מעבר לכך, אלא אם תהווה היא עוולה או עבירה.
- 14 45. בעבר, אישה אשר זינתה תחת בעלה, נדונה לסקילה; מבלי לקבוע אם אכן היתה
15 התנהלות כנטען ע"י התובע, הרי קבלת תביעת התובע, משולה לסקילה; אותו חוק
16 יסוד כבוד האדם עליו נסמך התובע בתביעתו מאפשר לנתבעת עצמה לעשות כרצונה
17 בגופה, בקניינה, ובהתנהלותה (הן כלפי בעלה והן כלפי אחר), מתוך מודעות
18 לתוצאות מעשיה.
- 19 46. מטבע הדברים, אישה המצמיחה קרניים לבעלה, יודעת כי מעשיה עלולים להביא
20 לשלילת זכויותיה כאישה (בפן המזונות והכתובה), ואף לחיובה להתגרש; בין כך ובין
21 חיוב כספי נזיקי המרחק רב.
- 22 47. א. עמדה אחרת עלולה ליצור מדרון חלקלק, אשר סופו מי ישורנו- כך, התנהגות לא
23 נאותה נטענת היום (כבגידה), עלולה מחר להיות נרחבת מכך-עוברת על דת,
24 מורדת, וכיו"ב; האם כל עילת גירושין תצדיק חיובי נזיקין??; היעלה על הדעת
25 כי אישה לא תוכל לסרב לקיים חיי אישות עם בעלה שאחרת תחוב בנזיקין??
26 ב. הלא כבר נפסק כי רשאי ליתן בידה ספר כריתות 'אפילו אם הקדיחה תבשילו',
27 היעלה על הדעת כי אישה תחוב גם בנזיקין בגין הקדחת התבשיל??
28 ג. ומה על בעלים אשר מחויבים בכיבוד נשותיהם 'יותר מגופם ומעצמם'?? היעלה
29 על הדעת ליתן פתח בחינה אם אכן עמד הבעל בסטנדרט הכבוד הנדרש, שאחרת
30 יחוב בנזיקין??
- 31 48. על בני זוג להבין, כי חיי הנישואין אינם נשלטים רק על ידי חיובי ממון הקבועים
32 בחוק; חיי הנישואין הם מסגרת של שותפות, אהבה, שיתוף פעולה, ואינם מהווים
33 'מאסר עולם' כזה או אחר. התועלת הצומחת היא עצם השותפות ושיתוף הגורל; הנזק
34 מאי קיום חובות הנישואין הוא אובדן השותפות ולא פיצוי כספי.
- 35 49. אם סבר התובע כי רעייתו אינה ממלאת חובותיה, ומצא בה ערוות דבר, הרי תרופתו
36 הנה כאמור בספר שמות- ליתן בידה ספר כריתות; בין כך ובין חיוב נזיקי, המרחק

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 15-06-34759 ל. נ' ל.

1 רב. משהתגרשו הצדדים, מוצתה עילת התובע, בפן ההתנהגותי".

2 (ראה: תמ"ש (קריות) 1847/04 פלוני נ' פלונית {פמ"מ – 29/10/2009}).

3
4 באשר לסכום הנתבע על ידי התובעת בסך של למעלה מחצי מיליון ₪, בגין הלוואה אשר ניתנה על ידה
5 לנתבע, אומר:

6 סעד זה הינו סעד כספי לכל דבר אותו יש לגבות באסמכתאות מתאימות. כך לא נעשה.

7
8 סך כספי זה אשר ניתן לנתבע, לשיטת התובעת, ניתן כהלוואה בעבור רכישת דירה אשר נרכשה בשנת
9 1983. מאז חלפו כמעט 40 שנה.

10
11 אין חולק כי גם לעניין זה תביעתה התיישנה.

12
13 למעלה מן הצורך אומר כי, אם אכן כספים אלו ניתנו לנתבע (כטענת התובעת), מה טעם לא בא הדבר
14 לידי ביטוי בהסכם כלשהו בין הצדדים?

15 שמא ברישום בעלות שאינו בשווה?

16 שמא בהערת אזהרה אשר יש בה להעיד כי כך?

17
18 בעדותה של התובעת מצאתי כי הדברים קצת שונים.

19 כך מעדותה לפרוטוקול הדיון מיום 7/7/2022, בעמ' 33:

20 "ש. זאת אומרת, השקעת יותר מ... בדירה. הוא קיבל ממך הלוואה אבל לא לקח את

21 הכסף, אלא שמתם אותו בדירה?

22 ת. אני לא יודעת מה הוא עשה עם הכסף. אני יודעת שלמרות שהוא הבטיח להחזיר את

23 הלוואה ב,

24 ש. לבית המשפט: אומרת לי ... כי לקראת הנישואין הלכנו לקנות דירה אשר נרשמה על

25 שם שניכם, ל... לא היה כסף להשקיע ולכן הלווית לו כסף כדי לשקף את השקעתו

26 בדירה. עד כאן נכון?

27 ת. כן, לחלוטין נכון.

28 ש. לבית המשפט: זאת אומרת, הכסף שנתת ל... שימש אותו כדי להשקיע בדירה. אמת?

29 ת. הוא כל החיים היה שקוע בחובות נוראיים.

30

31 ש. לבית המשפט: כי הוא לא השתמש בכסף להשקעה בדירה?

32 ת. לא. הוא השתמש בה לכיסוי חובות עתק שהיו לו בבנק ואפילו לא ידעתי".

33 אם כך מה טעם נטען כי הלוואה זו ניתנה בעבור רכישת הדירה אם לא כך היה?

34

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34759-06-15 ל. נ' ל.

1 מכל מקום ולאור האמור, לא מצאתי כי עלה בידי התובעת להוכיח כי היה מדובר בהלוואה כפי
2 טענתה, לא בסכום ההלוואה, לא במועד בו הוגשה תביעתה ובהיעדר כל אסמכתא אשר יש בה כדי
3 לתמוך בטענתה זו.

4
5 לבסוף סבור אני כי עניין שיפוייה של התובעת בעבור שיפוצים והתקנה מעלית בעלות 15,000 ₪ (כך
6 בסעיף 31 לכתב תביעתה), הינו עניין בו יש לדון במסגרת תביעת פירוק השיתוף לדירת הצדדים ודמי
7 השימוש, הליך הממתין להגשת סיכומים, וכך אעשה.

8
9 **סוף דבר**
10 מכל הנימוקים אותם פירטתי בפסק הדין, תביעת התובעת לפיצויים כספיים על כל ראשי הנזק
11 הנטענים, נדחית.

12
13 התובעת תישא בהוצאות ניהול ההליך בסך 50,000 ₪ אשר ישולמו לידי עיזבון המנוח.

14
15 מתיר פרסום פסק דין זה ללא פרט מזהה כלשהו אודות הצדדים.

16
17 המזכירות תסגור תיק זה.

18
19
20
21 ניתן היום, י"ט אלול תשפ"ב, 15 ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים.

22

ארז שני, שופט

23
24
25
26
27
28
29
30